

AKATALPA

Şubat 2013 - Sayı 158

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

İzzet GÖLDELİ

İĞNEDENLİK

ne kötü terziymişim
ne kötü makastar

bir gömlek bile çıkartamadım
ömür kumaşından

KIŞ GELİYOR

sende kalsın -

*hadi gidelim şapkası
seni çok özledim atkısı*

Cihan OĞUZ

HATASIZ HAYAT OLMAZ DERDİ DEDEM

Zilinize yanlılıkla bastım
Tirenler, kırallar da saklıydı hayatın sırrı
Benim ki geçici sevdaydı, bakmayın
Raylar parçalandı, kırallar yavşak çıktı

Geç keşfettim aşkıda
Dahi anlamına gelen o "da" varya
Dahi bir çocuk gibi konu geceme

Yavşaklaştıramadıklarınızdan biriydim zahir
Zehir oldu o yüzden hayat
Konduramadım kendi iklimime

Huysuzluğu iş edinene hep şaştım
Kalbim anlamadı nerede yalnızlık
Ninemın taşakları dedeme miras

Behey dedim, be hey şapkası düşmüş hala bakar
Satlık hayat sanki heybesindeki
Üç otuza elden teslim edecek şeytana

Böle dedim işte
İngiliz klavyesinde ne zaman sıkıştım yazsam Ahlak
Polisi çat kapı

Hüseyin Avni CİNOZOĞLU

MARİLYN

Tenin narin mahfazası altında
Kan, irin, öd, balgam, safra, dışkı
Marilyn o sarışın Ece görmek istemezdi
Teşrih için neşter saplanınca cesedini

Ya da korkunç bir biçimde yaşlansaydı Marilyn
Bir ağır kusur gibi gözükürdü
Gençliğin emsalsiz ziynetleri
Baktıkça suikastına uğrardı aynaların

Kader ağır bir yük vurur omuzlarımıza
Muhtacız rüyalara bu yüzden ve aşka
Hafif bir rüzgârdan yıkılacak kadar kötürüm
Ve karakışın dehşeti mânidir hatıralarla avunmaya

Hayat daha zalimce gösterir pençesini
Daha kusursuz bir cinayet tasarlar
Mor saplı bir Karadağ tabancası
Seçkin kurbanlar ister daha büyük bir sahne
Hayat bir facia kurguladığı zaman

Kaderin ağır bir sükûta mahkûm ettiği
Ey bu dünyada kaybolan suskunlar
Kırağının dağladığı narin menekşeler
Hiçbir şeye sahip değilsiniz bu dünyada
Tanrının inayetini ummaktan başka

Ama insan onca cefadan sonra
Bir melek olur ve hazırdır göç vaktine
Ablam kız kardeşim Fikriye ve Marilyn

Tahir Abacı, M. Sait Aktaş, Nilüfer Altunkaya, Gökhan Arslan, Seçil Avcı, Perihan Baykal, Onur Bayrakçeken, Alper Beşe, Yılmaz Bozan, Sulhi Ceylan, Hüseyin Avni Cinozoğlu, Serdar Çakıcıoğlu, Halim Çiftçi, Sezen Çiğdem, Ejder Demir, Göksel Dinler, Öztekin Düzgün, Orhan Emre, Ersan Erçelik, Özgün Ergen, Osman Serhat Erkekli, Mustafa Eroğlu, Gökhan Ertekin, Özenç Esen, Ozan Genç, Sertaç Gereç, İzzet Gödeli, Abuzer Gülpinar, Nihan Işiker, Yaşar Kavas, Pınar Kocabay, Nevzat Konşer, Hüseyin Korkmaz, Bilal Nergizli, Cihan Oğuz, İbrahim Oluklu, Musa Öz, Mehmet Rayman, Celal Şakar, Ali Taş, Şerif Temurtaş, Uluer Oksal Tiryaki, Berker Yörgüç.

NÂZIM HİKMET KONSERDE

Tahir ABACI

Belgesel çalışmalar yapmak, oturup yazı yazmaktan çok daha zor, daha nankör bir iş. Gönül Paçacı da bestelerinden ve yazılarından fırsat bulup emeğini böyle bir işe ayırmış, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti kültür projeleri bağlamında “Neşriyat-i Musiki: Osmanlı Müziğini Okumak” sergisinde sunulan yazılı dokümanları bir araya getiren *Osmanlı Müziğini Okumak (Neşriyat-i Musiki)* adlı kitabı hazırlamış. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları arasında okura ulaşan kitap, Osmanlı müziğine ait her çeşit yazılı belgeyi (güfte ve nota yayınları, nazariyat-solfej-metod örnekleri, biyografi, anlatı ve tarihçeler, dergiler, kartpostallar, plak eklentileri, talimatnameler, konser duyuruları, müzik yazıları, nota defterleri vb) derliyor. Kitapta edebiyat açısından da bir sürpriz var: Nâzım Hikmet’in bir konsere katılarak şiir okumasını belgeleyen bir afiş.

Konser, 19 Kasım 1920 tarihinde Moda Apollon Tiyatrosu’nda düzenlenmiş. Başlığı şöyle: “Büyük Konser Tanburî Cemil Bey”. Türk müziğinin bu büyük saz sanatçısı, bu tarihten birkaç yıl önce, 1916’da 41 yaşında ölmüştü. Konser onun anısına düzenlenmiş ve başka bestecilerin eserleri yanında onun eserleri de seslendirilmiş. Konserin alt başlığında ünlü besteci Ali Rifat Bey’in de (Çağatay) “Konser Reisi” olarak katılımı duyuruluyor. Ali Rifat Bey, konserde viyolonsel de çalar. Ayrıca ikinci bölümdeki Nihavend faslında seslendirilen eserlerin tümü onun bestelerinden oluşturulmuştur. Zekâi zâde Hâfız Ahmed, Leon Hancıyan, Muallim Hüsameddin, Hâmid Hüsni, Münir Nureddin, Hâfız Cemal, Kemal Niyâzi, Nâyi İhsan Bey ve daha birçok hanende ve sazendenin katıldığı konserde Cemil Bey’in oğlu Mesut Cemil de tanburuyla yer alır. Programın birinci kısmında Ali Rifat Bey, Cemil Bey hakkında bir konferans verir. Daha sonra sırasıyla Nihavend, Ferahnâk, Tâhîrbuselik, Hicâz fasılları yapılır. Nâzım Hikmet altıncı bölümde şiir okur. Sonraki bölümde Dede Efendi’nin (afişin ifadesiyle “Dede merhumun”) Rast makamındaki kârı, “Kâr-ı nev” icra edilir. Son bölümde ise ikisi Tanburî Cemil Bey’e, biri Ali Rifat Bey’e ait saz eserlerinden oluşan Şetaraban faslı yapılır.

Afişte Nâzım Hikmet’in hangi şiirini okuduğu belirtilmiyor. Ancak bunu kestirmek zor değil. Herhalde, zihinlerde yer eden, toplumsal temalı şiirlerinden biri değildi okuduğu şiir. Çünkü Nâzım Hikmet o sıralar henüz on sekiz yaşlarında ve Vâlâ Nureddin ile Moskova’da son bulacak Anadolu yolculuğuna çıkmasına daha bir yıl var. Nâzım Hikmet’in okuduğu şiiri kestirebilmek için, gençlik ve mahalle arkadaşı ve Cemil Bey’in oğlu Mesut Cemil’in ilk kez 1947’de yayımlanan *Tanburî Cemil Bey’in Hayatı* adlı kitabının Uğur Derman tarafından hazırlanan 2002 baskısına (Kubbealtı Neşriyatı) bakmak yeterli. Bu baskıya Tanburî Cemil için yazılmış şiirler de eklenmiş. Biri hayli ünlü ve Yahya Kemal’in şiiri. “Tanburî Cemil’in Ruhuna Gazel”, Mesut Cemil’in metninin başında yer alıyor. Eklerde ise Fazıl Ahmet Aykaç’ın, Oktay Rifat’ın babası Samih Rifat’ın ve Nâzım Hikmet’in şiirleri yer alıyor. Tümünde “mersiye”, yani âğt özelliğinde. Nâzım Hikmet’in şiiri, 21 Teşrinisâni 1920 tarihinde, yani konserin düzenlendiği yıl *Alemdar* gazetesinde yayımlanmış. Konserde okunsa okunsa bu şiir okunmuştur diye kestirimde bulunmak zor değil.

Mesut Cemil ile Nâzım Hikmet arasında gençlik dönemi dostluğunun ötesinde bir başka boyut daha var. Bilindiği

üzere, Mesut Cemil, 1930’larda Nâzım Hikmet’e özel olarak yazdığı (ısmarladığı) iki güftelyi bestelemiştir. Bunlar uzun yıllar radyo ve televizyonlarda Nâzım Hikmet’in adı anılmadan yayımlandı. Bu konudaki bilgiyi Memet Fuat’ın *A’Dan Z’ye Nâzım Hikmet* adlı kitabındaki (YKY, 2002) “Cemil, Mesut” maddesinden izleyelim:

“1930’ların başında, İpek Film özellikle dış ülkelere satmak amacıyla *İstanbul Senfonisi* adında kısa bir tanıtım filmi çekmeyi tasarlamıştı. İstanbul’un doğal güzelliklerini, tarihsel değerlerini, İstanbul’daki çağdaş yaşamı gösterecek film için Nâzım, adını vermeden bir güfte yazmış, Mesut Cemil bu güftelyi bestelemiş, Münir Nurettin Selçuk (1900-1981) söylemişti. Gene o dönemde tasarlanan *Mineli Kuş* adlı film için de aynı üçlünün ikinci bir şarkı çalışması olmuştu. Nâzım adını vermeden yazdığı iki güftenin de bütün haklarını Mesut Cemil’e aktarmıştı. Filmlerin çekimi ham film sıkıntısı gibi birtakım nedenlerle gecikince, 1933’te, Münir Nurettin bu iki şarkıyı Sahibinin Sesi firmasının yayımladığı bir taş plağa okudu. Filmin çekilmesinden vazgeçilmemiş olduğundan plağın üstüne “Mineli Kuş filminden” diye not düşüldü Ama bu film sonradan çekilemedi. *İstanbul Senfonisi* ise çekildi.”

Memet Fuat’ın aynı kitabının “İstanbul Senfonisi” maddesinden, söz konusu filmin Münir Nurettin tarafından okunan ve söz konusu bestelerden biri olan “Martılar ah eder çırpırlar kanat” şarkısıyla açıldığını, kameranın İstanbul’un çeşitli yerlerinde gezindiğini, dahası kimi karelerde Nâzım Hikmet’in üvey çocukları Suzan ve Mehmet’in, Piraye’nin kardeşleri Selma ile Suat’ın da göründüklerini öğreniyoruz. Memet Fuat’ın adını vermediği diğer beste ise “Kanatları gümüş yavru bir kuş” sözleriyle başlayan nihavend bir fantezi ve öteki ezgiden daha yaygın, çok güzel bir parça.

O yıllarda bestelenmiş ve güftesi yine Nâzım Hikmet’e ait bir şarkı daha var. Yılmaz Öztuna, *Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi*’ne eklediği bestelenmiş şiirler listesinde M. C. Atasoy’un “Denize dönmek istiyorum” adlı nihavend şarkısına da yer vermiş. (Bu soğuk savaş dönemi ruhlu tarihçi, Nâzım Hikmet’i “N” ya da “Ran” soyadından ötürü “R” maddesinde değil, göçünden sonra zorunluklar karşısında aldığı “Verzansky” soyadı nedeniyle göze sokarcasına V maddesinde listelemeyi marifet zannetmiş!)

Konuyu, konserde okunduğunu tahmin ettiğimiz şiir ile tamamlayalım:

NÂZIM HİKMET

CEMİL ÖLÜRKEN

Elâ gözleri dalgın, geniş alnı sararmış
Bir san’atkâr hastadır, Cemil hasta yatıyor.
Odayı bir mâtemin görünmez rengi sarmış
Başında duranların kalbi yorgun atıyor.

İnce parmaklarını ıslattı göz yaşları,
Odanın sükûnunda hıçkırıklar inledi.
Hastanın yavaş yavaş çatılarak kaşları,
Sanki derinden gelen bir sadâyı dinledi.

Mukaddes elemi andı bir kerre daha:
Uzak serviliklere çevirerek yüzünü.
Âh! Ey gafil fânîler iman edin Allah’a!
Bir ilâhî ruhun da geldi işte son günü.

→

TEN DANSI

Dilimi kestim, bir kez daha suskunun patikasındayım
rüzgâr önüne katmış götürüyor sustuklarımızı
yontulup durulan bir yeri var akşamın
yasemin kokusuyla baştan çıkan, açan ve kapanan
dağ laleleri gibi saklı ağzın.

Ne zaman konuşsak, sessizliğimiz kucaklaşır önce...

Böylece bir kez daha süzülüyor ipini kopartan uçurtma
rüzgâra karşı direndiği için havalanan
sen de öyle, bir narın yarılma inadıyla düşersin toprağa
nasıl allanırsa toprağın sarımsı,
bir nefes çektim çekeli içinde, yanımda duyumsarım
ateş değil artık harmanındır bana tüten.

Ne zaman buluşsak, bizi en çok tuttuğlarımız anlatır...

Senin ellerin kuşları havalandırıyorsun
burda birileri her gün kırıyor zeytin dallarını
insanları yuttukça genişliyor dünya denen mezarlık
durmadan kırdırılan borsalar, kanın kana yaptığı
et ve kemiğinden sıyrarak tartıyor insanlığı
tortusu dibinde, buruk bir tadı var içilen şarapların.

Ne zaman bakışsak, bir yağmurun başlangıcı gözlerimiz...

Dilimi kestim, bir kez daha kırılmaçların kanadındayım
bulut önüne katmış götürüyor yağmurlarımızı
serinlikle kıpırdanıp duruyor otlar
dünyaya yakın tut kalbini ama bir bana uzak kal
bilinir, kız evindir, erkek sokağın, bahçeler aşıkların.

Giderken nasılsa beni öldürüp gideceksin içinde
ama her aşkın en az iki katili var!

Ne zaman sussak, şiir insanın kendi diliyle buluşmasıdır...

Çok kudretli oluyor bir dehânın gurûbu,
Ecel, onun yanına sen de el bağlayıp gir!...
Nefesinle titreyen fânîlerden değil bu,
Ölmeyen bir san'atkâr ölüm döşegindedir.

Gökler geri alıyor yeryüzünden sesini.
Şimdi geniş alnında ebedin gölgesi var!
Başında ağlayanlar, sonuncu bestesini,
Ağır ağır kapanan gözlerinden duydular!..

21 Teşrînisâni 1920
Alemdar gazetesi

(Tahir Abacı'nın 2013'de yayımlanacak olan Gramofonlu
Kahvehane adlı kitabından).

DİLEMMA

1. nedensel

kara asfaltta yuvarlanmaya yazgılı
öküzün boynuzundan inen küre
arzu yer değiştireli korkuyla

keder vardı patikadan düze
sırrından soyundu ayna
hakikat günah içinde

merdiven altına kaçınca güneş
gölgeye bahane kalmadı
söndü zaman

2. olumsal

kol gezen dirilik
sarmaşık bürümüş mezarlarda
yaprak dökmekten yorgun çamlar

saksılar perdesiz
çiçek açmaya duran hüznün
mayınlı tarlanın bereketli verimi

takvim ancak sır kâtibi
eprişmiş sulardan dinle mevsimi
soğuk kapıda pencere içine kapanık

BARDACIK İNCİRİ

güz günü
bir çalımla geçiyor
bozkırı sıyıran kara tren

ninem renkleri karıştırmış
kavanozlara doldurmuş yazını
bir yorgunluk çayı demlemişler
bardacık inciri gibi
eşiğin üstüne kurulmuş kadınlar

sözüm bir ayar
dilime çok yalvardım
olur olmaz yerde görünme
sakız ağacına vuran güneşim
çamların arasından açılmış denize

bizden aldılar bakır sinileri
kararmış dediler üstelik gümüşe
karaların altında yatarmış meğer
içine dönük bir sömürü
kapacak derken elden çıktı helke

içi akıyor denize
hem de dokunarak geçmişine

OTURDUK SÖYLEŞTİK...

Ozan GENÇ

Bizim evin karşısı hastane, altı pastane, köşesi postane... (Dikkat edilirse bu sözcüklerin hepsi 'hane'nin 'h'sini iç etmişler. Ama hapishane öyle değil. Neyse ki bizim evin orda hapishane yok.) Bir cumartesi günü yaşadıklarımı ilintili olduğu için konuya böyle giriş yaptım.

O cumartesi, ben erken kalktım. Ama Ayça yatıyor, kalkıp kahvaltı hazırlamaya da niyeti yok. (Zorunlu olmadıkça mutfağa girmem). Aynı reklam şirketinde çalışıyoruz, ben yaratıcı gruptayım, o sekreteryada... Biz özgürüz doğallıkla, onun canı çıkıyor. O yüzden hafta sonlarını iple çekiyor... Şöyle bir gözünü açtı, "Hadi canım, pastaneye iniver" deyip tekrar kapadı.

Zorunlu olarak pastaneye indim. Oradan da Moda'ya kadar yürümeyi kurdum. Oldu bitti orali olan sevgili ozan arkadaşım Müjdat Hepgül "Nicedir oturup söyleşemedik" deyip duruyordu, nicedir. Oturup söyleşeceğiz...

Pastaneye girip tezgâha yöneldim. Su böreği çoktan bitmiş. Mecburen poğaçaya istedim. Tam o sırada arkadan biri adımla üledi. Döndüm. Ozan arkadaşımız Ferman S. (sadece yazın dünyası değil, onu tanıyan bizler de S+nokta'dan sonrasını bilmiyoruz, sevgili arkadaşımız soyadını giz gibi saklar) önündeki koca bir tabak su böreğine çay eşliğinde yumuluyordu. "Gelsene" dedi, "Söyleşelim biraz..."

Oturdum ama hemen söyleşemedik doğallıkla. O güzelim su böreğini iştahla yerken ben yağı berbat, içleri neredeyse boş poğaçaları dişledim. İkinci çayları söyledik ve ancak ondan sonra söyleşmeye başlayabildik. Bir fırsat bulup kahvaltı yapayım diye gelmiş: Meğer eşini ilk çocuklarının doğumu için hastaneye yatırmış. 'Boşver bu önemsiz konuyu' dercesine elini sallayıp "Etkileşim" dergisinin o ay çıkan sayısını görüp görmediğini sordu. Görmemiştim henüz, Moda'ya yürürken Sapho'ya uğrayıp merdivende dergilere şöyle bir göz atmayı da planlamıştım. Meğer Etkileşim'de son şiir kitabıyla ilgili bir yazı çıkmıştı. Olumsuz bir yazı. Noktalama işaretlerini olur olmaz kullanmasına takılıyormuş. Yazının üstündeki isim bildik biri değilmiş, kesin takma admış. Bu konuda bilgim olup olmadığını sordu. Nereden olabilirdi ki...

Söyleşi bu minval üzere sürüp giderken, pastaneye Tanju Kumhavucu'nun girdiğini görerek sevindim. O da ne. Sevgili ozan arkadaşımız yanımızdan geçerken şöyle bir bakmakla yetindi ve camekânlara yöneldi. Su böreği sordu. "Kalmadı" yanıtı onun için bir kurtuluş olmuşçasına da çıkışa yöneldi. Tam yanımızdan geçerken, "Gelsene, söyleşelim biraz" dedim. Kolunu öfkeyle çekti ve çıkıp gitti. Baktım Ferman S. kıs kıs gülüyor.

"O benim olduğum yerde oturup söyleşmez" dedi, anlatmaya koyuldu: Tanju onun birkaç kitabı için yazı yazdığı halde, Ferman onun kitapları için hiç yazı yazmamış, aslında yazacakmış, hatta taslağını da hazırlamış ama tamamlamaya fırsat bulamamış, bunun üzerine Tanju da soruşturmalarda artık onun adını anmaz olmuş, Ferman da buna kızıp hazırladığı taslağı yırttığı gibi, bir yıllık için hazırladığı yazıda "yılın kitapları" arasında onun kitabını da anmamış, Tanju da tutmuş takma adla bir yazı yazıp Ferman'ın son kitabını kötülemiş, Ferman da ne yapmış, tutmuş...

Ferman'ın da ne yaptığını öğrenme fırsatım olmadı, çünkü başörtülü, orta yaşlı, şişmanca bir kadının Ferman'ın tepesinde dikeldiğini gördüm.

"Damat gözün aydın" dedi, "Nur topu gibi bir kızın oldu!"

Ferman ayağa fırladı:

"Nasıl olur, bizimki oğlan olacaktı"

"Sen buralarda oturup zevzekliği sürdürürsen daha çok kızın olur. Daha duruyor gözü kör olası. Koş da düzelt şu işi. Ben biliyordum böyle olacağını. Parayı pulu altı ayda bir şiir kitaplarına yatırırın, sonra da gül gibi kızı devlet hastanelerinde sürdürürsün."

Şaşkınlıktan ağızından "Gözünüz aydın!" lafi çıkıverdi. Kadın hışımla bana döndü.

"Oturup söyleştiğin adamın ne mal olduğu da belli" dedi Ferman'a, "Nasıl da bulursunuz birbirinizi..."

Telaşla çıkıp gittiler. Bana da sadece poğaçaların değil, yiyemediğim su böreğinin parasını da ödemek kaldı.

Sapho'nun dergi satan biricik yer olması iyi hoş da, dergileri tutmuş ikinci kata çıkan merdivene dizmişler. Azıcık dergi bakayım diyorsun, üst kattaki kafeteryaya çıkanlarla, bazen de ozan arkadaşlarla göt göte geliyorsun. Cumartesi de kalabalık doğallıkla. Şöyle bir rahat rahat söyleşilere, adımı anan olmuş mu ona, bakamadım gitti.

Müjdat'lar, atadan kalma evi yapsatçıya vermişler, iki daire birden almışlardı. Biri kirada. Müjdat'ların kaldığı daire ise tez zamanda o eski evden daha dağınık, daha havasız, daha... neyse söylemeyeyim, dedikoduya girer. Müjdat, hâlâ pijamasıylaydı. Bilen arkadaşlarımız vardır: Salon, Müjdat'ların aynı zamanda yatak odasıdır. Yatak odası vardır ama kullanılmaz, depo gibidir. Filmlerde görmüşler, özenmişler, daire kapısından girdin mi, hop yatak odalarındasın. (Usa başka şey gelmesin, kendisi de, eşi de 'mazbut' insanlardır ha).

Naşide ortalarda yoktu. Salonun öteki ucundaki eski ahşap masanın çevresindeki sandalyelere gelişi güzel atılmış giysileri toparlayarak iliştik, söyleştik. Müjdat, Ferman'la yaşadıklarımıza bir hayli güldü. "Ne tuhaf insanlar" dedi ben darmadağın yatağa ve yerdeki kullanılmış prezervatif bakarken.

Müjdat, Sapho'ya uğradığımı öğrenince: "Versene şu aldığın dergileri, bir bakalım" dedi.

"Dergi almadım ki" dedim.

"Yuh. Adam ozan geçinir, dergi almaz. Sen de dergi almazsan kim alacak?"

"Bu ay biraz parasal sorunumuz var" dedim, "Senin aldıkların nerde, Sapho'da rahat bakamadım, bir göz atayım" dedim.

Sağa sola bakınır gibi yaptı, "Naşide kaldırmıştır, o da annesine gitti" dedi.

Her taraf birkaç aylık gazetelerle, magazin dergileriyle dolu. Onları kaldırmayan Naşide'nin edebiyat dergilerini kaldırdığına gel de inan. Neyse geç vakte kadar epey oturduk, söyleştik. "Kimse dergi de, kitap da okumuyor" diye dertleştik.

Müjdat'tan sonra, sahaf ve ozan (kendisine sorarsanız ozan ve sahaf) arkadaşımız Rıfki Tenha'ya uğradım, onun tıka basa dolu dükkânında oturduk söyleştik. Bir ara elimde birikmiş dergi ve şiir kitaplarını getirmek istediğimi çitlatacak oldum, beni alıp dükkânın arkasına götürdü, iplerle bağlanıp yerden tavana dizilmiş paketleri gösterdi ve istersem hepsini para filan ödmeden alıp götürebileceğimi söyledi. İçimde bir boğuntunun yükseldiğini duyumsadım. Ne değer bilmez toplum olmuşuk biz...

Kendimi Anehmag birahanesine dar attım. Ozan arkadaşların uğrağı olan bu birahanenin adını da ozan arkadaşımız Tefik Başbaşa koymuştur. Anlamı nedir dersiniz, biraz karışık. Önce "Gamhane" koyalım demişler. Fazla oryantal gelince Tefik'in aklıma bunu tersten yazmak gelmiş. Şimdi diyeceksiniz ki, iyi de, onun tersten yazılımı "Anehmag" değil, "Enahmag"dir. Evet öyledir. Ama Tefik, şiirlerinde de sık sık yaptığı üzere, yine sözcük ve

SUSOLDUM

kayıp kıtasıydım bir şiirin
kutlu kiraz zamanı
ayıbı bilmeyen çocuk
ağzımda böğürtlenlerin taze sütü
aşka gittim dönmedim
sıroldum

ağırdı harflerim
ey'lerinizden
gömleğimin yakası
güvercin ağrısı
uçtum yarına *çurum*
çırpıp çarparak kanadımı
kuşoldum

işte hepiniz burdasınız, büsbütün
ben orda: *kimsiz kimsecik*
yaslı yarım!

yağdım yağmur
eridikim kar
içime yarıldı bisutun
dağıla dağlana
dağoldum

su katmadım kanıma, canıma pus
bir an bile! bir an bile!
eğindim, eğilmedim
nefesimi tuttum, içimdeki göl durulsun diye
gölümdeki gül
kendi şarkısını bulsun diye, kefesiz
bir terazi, kuşlar konsun diye
açılsın sessiz harflerin kafesi ve sairler
yırtılsın diye zarından
âhüzâr ile

çıkarı ne bilsin çıkmaz yol?
gümeysi nereden keklük!
nar taneleri gibi
bini bin pâre, kıyıldım

düş'tü... kırıldı serencam!
kınaya geline
susoldum

yazım yanlışına düşmüş. Birahane sahipleri de malum, okuması yazması kıt adamlar, adını öyle koymuşlar. Kendisiyle selamı sabahı kesmiş bulunduğum - sormayın nedenini, uzun öyküdür - ozanlardan biri olan Tevfik, "Enahmag, en ahmak gibi kalıyor kulakta, o yüzden öyle yaptım" diyesiymiş...

Bereket söyleşmekten haz etmeyen ozan çakışması olmadı, beş altı ozan oturup söyleştik. Neler söyleştik dersenez, anımsadığım üçer bira devirdiğimiz...

Ayça uyumamıştı. "Geceler kısa, doludizgin sevişmek gerek" dedim.

"Hep böyle yapıyorsun" dedi, "Hiç söyleşmiyorsun benimle".

Yattık, söyleştik...

İLAÇ GÜNLERİ

Öyle sanıyorum, bu ağustos da biter.
Silahlarda ve vazolarda;
Silolarda ve buzhanelerde;
Bir uygunsuzluk daima kalır.
Ve ıssız iş hanları, bir kin olarak girer aramıza.
Ve bir barbar töresi, o tuhaf reçeteyi uygular.
Bozar uygarlığımızı
Denizler kirlenir daha çok,
Pilleri biter oyuncakların,
Mutlaka pilleri biter oyuncakların.
Belki kavuşmak olmaz artık.
İşte Asyalı silahların arsenik gibi yanında,
Bütün ülke bir arabesk savaşa hazırlanırken,
Çoğalır içimizde bir ceylanın üşümek gibi korkusu.
Kusar şehir. Başlar ilaç günleri.

Sezen ÇİĞDEM

ARKABAĞÇE

Menekşelerden utanmalıyız
Prizmatik gerçeklerden, ojeli morlardan
Kadın silüetini kirletmiş İskambil kızından
Mezara gömülesi
İhanete değer, -yargılı sessiz'den-
Ve çokseslilikten
İkibaşlı sfenks arasına
İmkânsız masal yazmak eder
Şah gibi serildiğim
Kaldırımı Arnavut çiğnenmiş
'İstiklal'in yirminci yüzyıl serserisi'
Diyor. Taze kart ölü peder.
Başıma martı kuşları konmuyor
-Besbelli bu devir başka-
Soyutların asit isyanıyım
Bir elim elbombası
Diğeri sümbülteber
Devinimler devrimsiz emek kokusu
Hafiften yanık çokça sönük ya
Kırılmış seramik vazodan
Artık parça burjuvazisine yansıyan doku
Aşk arımı büyüttüğüm
Şehristan.
Gerald ah Gerald!
Sokaktan geliyorum dostum
Felsefem fırından taze
Mutluluklar asgari
Hele ay sonları, yatılı kısa film!
Ve devlet parçalandıkça acılı kemiklerime
Bu yoksulluk bröveli şeref
Hayat yetmezliği'ne yenilenler için son kez:
Menekşelerden utanmalıyız.

Koyu bir halıyla solmadıkları için...

SÖZCÜKLERİN EFENDİSİ'NE MEKTUPLAR -9

Nilüfer ALTUNKAYA

Artık kim olduğunu bilmiyorum. O kadar çok kırılıp dağıldık ki bu parçaları yeniden birleştirerek bize o eski heyecanlarla dolu bir varlık kazandırabilmem mümkün değil.

Bu uzaklık aramızda zamanın umarsızlığına dönüşüyor. İlginin, özlemin ve umudun yitirildiği ve bakışların birbirine değmediği bir suskunluk...

Senin yarattığın bir hiçlik bu. Anlamını yitirip yitirip bulan bir hiçlik...

Artık kim olduğumu bilmiyorum. Bildiklerim gerçekliğe yansımaya bilinc ve bilinçaltının sınırlarında gezinerek düş kılığında bir yaşanmışlıkla olanaksız bir gelecek özlemi arasında ufanıyor. Yalnızca birisi olmak ne kadar kolay oysa. Kimliğinin, kişiliğinin ve benliğinin kılcallarına değin çoğalmak, yaşama bütün duyarlılıklarınıyla dağılmak zor olan. Hiçbir şey olmamış gibi unutup geçmek o kadar kolay ki...

Bense bütün anlamlarımı yükleyorum unutulmaz olan bir gülüşe, kıyıdan denize dökülmüş bir bekleyişe, şiirlerin kavuştuğu bir geceye... Bu yüzden yüzünü unutursam ölürüm gibi geliyor.

"Hayatın zenginliği unuttuğumuz anılardadır." demiyor mu Pavese...

Dün gece günlerdir süren ve kendimi bir türlü sıyrımadığım saplantılı düşünceler yüzünden balkon kapılarını kilitledim. Kendimi kendimden koruyabilmek keşke bu kadar kolay olsaydı.

Gündüzleri yaşam dolu, umutlu, güven duyan bir insanın geceleri bütün sınırları zorlayacak kadar ölümü düşünmesinin ne kadar ürkütücü olduğunu bilemezsin. Bendeki bu intihar saplantısının Erich Fromm'un zedelenmiş narsistlik olarak tanımladığı ve çocuklukta yaşanan travmalara bağlı olarak nevrotikleşen bir durum olduğunu düşünebilirsin. Nedeni ne olursa olsun sonuç olarak yaşadığım kaygılar beni başka birine dönüştürüyor.

Psikolojiye olan ilgim sayesinde kendimi daha iyi anlamaya çalışıyorum ama yine de bu yoğun okumalar içindeki kırılıp zeminde dolaşan umutsuzluğumu ve kaygılarımı azaltmıyor. Sadece onları yazarak yapıcı hale getirmeme yardım ediyor.

İntiharla ilgili olarak yaklaşılması gereken o psikoz eşiği bana oldukça yakın ve ben gençliğimde olduğu gibi bugün de bunu bilerek sürdürüyorum yaşamımı...

Ne zamandı anımsamıyorum ama benden intiharla ilgili sana anlattıklarımı yazmamı söylemiştin. Sonra özellikle şair ve yazar intiharlarını okumaya, araştırmaya başladım. Ama o eşiğe yaklaşıyor olduğumu hissedince hemen bıraktım bu çalışmayı.

Cesare Pavese'nin intiharı ile lise yıllarımda yüzleşmek zorunda kaldım. Ve yıllarca satır satır okudum onun yalnızlığını ve yaşama uğraşını. An an yaşadım intiharını sanki. Cansız bedeniyle kucaklaştım her aşk sonrası. Ve onu anlamayan kadınlardan nefret ettim, aramızdaki bu zamansal-boyutsal uzaklığa rağmen...

Sözün bittiği yere gelmeden önce, altı yaşındayken tanık olduğu babasının ölümünün ve gençlik yıllarında okul arkadaşı Baraldi'nin aşk acısı nedeniyle intihar etmesinin ve kadınlara yönelik yaşadığı hayal kırıklıklarının etkisi olduğu düşünülür. Oysa onun yalnızlığı seçilmiş bir yalnızlık ve intiharı bir eylemdir. 18 Ağustos 1950 tarihinde Torino'daki bir otel odasında uyku hapi alarak intihar etmeden önce yazdığı en son sözleri şöyledir:

"Kolay sanmıştım ilk düşündüğümde. Zayıf kadınlar yapmıştı bu işi. Alçakgönüllülük istiyor, kendini beğenmişlik değil. Tiksiniyorum bütün bunlardan. Sözler değil. Eylem. Artık yazmayacağım..."

Bazen insanın kendini mutlu hissettiği bir anda intihar edebileceğini düşünürüm. Bazen ne mutlu ne mutsuz, ne huzurlu ne huzursuz yani yaşamın doğal akışı içinde sıradan sayılabilecek bir anda da intihar edebileceğimi düşünürüm. Bütün nedenselliklerin bağlanabileceği bir çocukluk travması aranabilir intihar güdüsünün altında ama bu travmatik etki yetişkinde de yaşanmış olabilir. Bunların hiçbir önemi yok aslında. Asıl mesele zamanlama belki de. Bence Pavese, yazabileceklerini yazmış ve yaşamın ayrıntılarında boğulmaktan yorulmuş olduğu için susturmak istedi yüreğinin acılarını. Onun intiharı stoacı bir seçimdir.

Benim çok sevdiğim yazarların birçoğuna yakın olmadığımı bilmek hâlâ üzüyor beni. İşte Romain Gary de yaşamı ve romanları kadar intiharıyla da beni hep büyülemiş olan yazarlardan biri. Onun intiharında Jean Seberg'in şüpheli ölümünden sonra girdiği bunalımın büyük etkisi olduğuna inanılır. Yazar, 1980'de, kendisini tabancayla vurarak intihar etmeden önce, Emile Ajar'ın kendisinin takma adı olduğunu da açıkladığı bir intihar mektubu bırakır. Bu mektup şöyle biter: "Çok eğlendim, teşekkür ederim. Hoşçakalın."

Hiçbir zaman acınma duyularıyla dramatikleştirilmesinden yana değilim başarılı bir intihar girişiminin. Diğer yandan bunun bir cesaret meselesi gibi ele alınıp yüceleştirilmesinden yana da değilim. İntihar da tüm insanlık gerçekleri gibi bir gerçeğimizdir. Onu diğer ölümlerden daha dikkat çekici hale getirense ölüme karşı aşamayacağımız, aşmaya yaşıyorken gücümüzün yetmediği sır perdesini onların kendi isteğiyle aralamalarına duyduğumuz hayret yani ölümün bedensizliğini isteyerek giyinmelerinin bizde yarattığı şaşkınlık olsa gerek...

Eğer ölmek isteği de en az yaşamak güdümüz kadar güçlü bir dürtü olmasaydı müntehire neden cehennem vaat edilerek bu duygu din yoluyla yasaklanmaya, önlenmeye çalışılmış olsun ki?

Bunu bir yenilgi olarak gören devrimcilerin de insanın bilinç yolculuğunda karşılaşılabileceği çıkmazları çok detaylandırmadan ele almakta olduklarını düşünüyorum.

Savaş karşıtı olması nedeniyle Naziler tarafından eserleri toplatılıp, yakılan Stefan Zweig'in karısıyla birlikte intihar etmesinin altında Avrupa'nın içinde olduğu durumun yarattığı umutsuzluk yattığı düşünülür. 60 yaşındaki Zweig ve 33 yaşındaki Lotte uyku hapi alarak intihar etmişlerdi. Geride bıraktıkları intihar mektubu şöyleydi: "Artık güneşin doğmasını bekleyecek gücüm kalmadı ama siz yeni doğacak güneşi mutlaka bekleyiniz."

Kendini asmadan bir gün önce bileklerini keserek kanyla Mayakovski'ye şiir yazar Sergey Yesenin'in intiharına yazdığı ağıtta "Şu yaşamda / en kolay iştir ölmek / Asıl güç olan / yepyeni bir yaşama başlamak" diyerek 'intiharı' sorguluyordu Mayakovski. Oysa yoldaşlarına korkak sanmayın beni demesi bile onun intiharı ile devrimin yüzleşmesini sağlayamadı.

"Aşk sandalı

Çarpıp parçalandı hayat gairesine

Alıp vereceğim kalmadı yaşamla

Zaten

Karşılıklı kalp kırıklıklarını

Sudan yaraları,

Sıyrıkları

Saymanın manası yok.

Haydi kalın sağlıcakla!"

Vladimir Mayakovski 4/12/30

ELLERİMİ SİL

bir aşkı arındırıyor yaşam
unutulmuş yazgısıyla bir ölümü
sürüyor çevik ölü
ışıyorum, göğsümde en eski umutlarım, en güçlü bilgim
ve yağmurlu sevdası bir sevgilinin
dağılıyor çılgılığıma: *nerdesin*

-Üzünç usta, bu aşkı yaşamadım, *ellerimi sil*

Mayakovski'nin intihar mektubu kendi ölümünü anlatmanın özel bir türü olarak nitelendirilir.

Senin önerinle okuduğum Svetlana Boym'un *Tırmak İçinde Ölüm* adlı kitabı, ucundan kıyısından şiire bulaşmış herkesin özenle okuması gereken bir kitap. İşte şairin intiharını kendi olanaksız öteki ben'i ve şiirsel otobiyografisi açısından inceleyen Boym bu notu şöyle değerlendiriyor:

"Mayakovski adeta şizoid bir şekilde yazdığı kısa bir mektupla kendi kültürel persona repertuarını olduğu gibi çağdaşlarının gözü önüne serer. Bu intihar notu şiirlerinin, sevgi taleplerinin, esprilerinin, bir de fatura ödeme talebinin yer aldığı tuhaf bir belgedir. (...) Bu notta yüksek bir şiirsel söyleyişe, çağdaş Sovyet hitabetine, gündelik dile ve ölümle *kiç*'in iç içe geçtiği popüler kent romanslarından ve duygulu melodramlardan alınmış gibi görünen kimi ifadelere yer verilir."

Nadide Karkiner'in *Bir İletişim Biçimi Olarak Şiir: Sylvia Plath ve Nilgün Marmara Örneği* adlı makalesinden sana mutlaka söz etmiş olmalıyım. Karkiner bu çalışmasında, Plath'in de Marmara'nın da birey olmanın koşulları ile ilgili bir sorunlarının olmadığını ve 'öteki'nin konumlanışında da kesin bir karara varmış olduklarını belirler. Öyleyse sorun arkadaş ve aile ilişkileri ile biçimlenen toplumsal ilişkilerde aranmalıdır. Bu şairlerin intiharını incelerken Hundleby'dan yararlanarak 'epistemik üstünlük' kavramını kullanması oldukça ilgi çekici geldi bana.

"Eğer Plath ve Marmara gibi marjinal insanların baskı ilişkilerini ona dayananlara göre daha fazla görme potansiyelleri" varsa "baskı koşulları diretildiğinde, bu potansiyel açık bir epistemik üstünlüğe dönüşür. Bu baskı deneyimi 'epistemik avantaj' için bir potansiyel sağlar."

Ve burdan hareketle Kalkiner, bu şairlerin şiirleri ile kendilerine 'epistemik üstünlük' sağladıklarını ve intiharlarıyla marjinalleşerek "şiirin erkek dünyasında" 'epistemik üstünlüğe' sahip olduklarını vurgular.

Böylece Plath öncü, Marmara onun izleyeni olmuştur, diyen Kalkiner'in bu yaklaşımından hareketle, yine, sevgiliyle birlikte intihar eden Von Kleist'in biyografisini yazan Stefan Zweig'in, tıpkı Kleist gibi eşiyile birlikte intihar edişi de, Yesenin'in ardından "en kolay iştir ölmek" demiş olsa da ölümü seçen Mayakovski'nin intiharları da aynı şekilde ele alınabilir.

Sözünü söylemeden intihar eden şairlerin ne yazık ki şiirleri tamamlanmamışlık barındırdığı için intiharları şiirlerinin önünde duran öncül bir imza gibidir. Zaten geriye kalacak olan da bu yasta yeri yoktur.

Aslında kimse kimsenin arka bahçelerini yeterince bilmiyor. Bu yüzden artık yokluğun da varlığının bir izdüşümü bende...

İNCE DEFTER

Sen hesaplarsın pekmezin esrimesini
Güz üzümünden daha da kederli

Bir deftere karıştırdım seni ince deftere

Benim iyi kalpli kudret narım
Dolaşır ellerinin derin küçüklüğünde

Kusursa güzel olmak gökyüzü kime ağlar

Gülüşün dere kuşlarından yeni mi geldi
Çocuklar ne de çok oyalanır sesinde

Bakışlarımı toparım ayak topuklarından

Kimi zaman öyküsüz bir sesle gidersin

Yoruldun da bir gün bir mektubu gül tutundun
Solgunluğundan başladın güne

Kırlar bir güzel konumlanır saçlarında

Güzellikten gayrı uğraşın kalmadı senin
Hadi yola çık rüzgârli hikâyene

Bir kitaba karıştırdım seni ince kitaba

Kızlar oysa gece yarısını şiir dökünür

Kusursa güzel olmak gökyüzü kime ağlar

RÜYA

gözlerin artıyor
ne sen bu simit, peynir keza
acıyorum
ecza nefis
tenimin dozu pek
sana kuruyorum takvim kenarındaki rakamı
evet heves yatışmaz
gel sevinelim şuna
hastaları iyi kılsın fizik ve kimya
uykuyu sakınma
evvel bana bildir kokunu
telefonlara çıkma ben sanayken
ummazlar, güzü bitiriyor ellerin
böyle çoğuz
bak, sağla bunu aklıma
şimdi ben ne bilsem; ardım kulak, burun ve boğaz.

YAĞMUR EZBERİ

şehir bizi gözetleyen anahtardı
yüzümüz maskelerle kuşatılırken
göz göze uzakken, göz'ün maskeden
düştüğü bu şehrin caddelerine ağır ağır
yağmur damlaları iniyordu bir öğle vakti...
yeni yağmurun yangınlardan habersiz
bu şehrin sokaklarında yağmurdan bir evim
yağmur birikintisinden bir sevgilim olmadı
gözyaşları yağmurlarla yarışabilseydi
uçurduğumuz sözcüklerden şemsiye de
açabilirdik yağmura karşı
art arda dizeler okurdum ben bildiğim türküleri
söyledim bildiğim türküleri
cırılçıplak kaldığımız bu yağmurların ortasında
masmavi damlacıklar tenimizden süzülürken
ten kokusunu yağmur kokusuyla takas ederdik
belki bir elmanın iki yarısı olurduk seninle
bir bölünür bir birleşirdik ya da el ele
tutuşup Üsküdar'a giderdik de Üsküdar'a
giderken yağmur yağmazdı bundan gayri

şimdi ezberlediğim tüm yağmurlar
gibisin ey "aşk" kelimesi

Haydar Ergülen'in Yaprak Tekrarı şiirinden

Yaşar KAVAS

TANRININ SİYAH EZBERİ

Bir çocuk henüz rahminde
Annesinin içine düşler döküyor.

Şarkılı yağmurların eteğine saklanır
Hiçbir masal anlatmaz onu
Ellerini büyüterek boynundaki cevşende
Gerçeküstü bir gökyüzüne tapıyormuş gibi yapıp
Ayakları dibinde oyun oynardı.
Tanrısından dualar öğrendi
Babasından küfürler.
Yastığının altında biriken elma
Sokakta yitirdiği düşleri oluyor sonra
Düşündü: kırmızı en çok elmaya yakışır.
Gözleri dibinden ağır dönen dünyada
Mahşerin provası var tanrının elleri altında
Tarihin en siyah coğrafyasından uzakta
Koşarken beyaz dişlerinden seçilmiyor ağzındaki
Şeker çocukların
Gözleri dibinden ağır döner dünya
Elini uzatsa kelebeğe dokunan parmakları
Üzerinden bir sıcak bulut geçtiğinden beri
Mahşerin provası var tanrının elleri altında.
Ve babasına hak verdi
Dualar, küfürler kadar içten değil.
Öylece öldü çocuk henüz rahminde
Annesinin altın düşleri
Hâlâ içinde.

AKDENİZ SIZISI

oysa kaplumbağaları hiç görmemiştim
yaralanan tenimi bilsen
karafatmalar yürüyecek göz kemiklerime

ateşin düştüğü yer ancak sessizlik çıkarır
uşağı bu defa ben öldürdüm
saçlarım sensizlik kadar ikiye ayrılır
ve bir yaz gününe karanfiller eksen
belki yalınayak gelir saksılar

kesik eksik harftir
çünkü bulutlar bu saatte sevişmezler
dilimde geç bir yatı
cuma sana gelmez yalnızlığın olmazsa
beni bir tek sürülerde kaybedersin
uzaklar sussam şiir açacak boynuma
beşiklerde sakladım kimse bilmezdi
üşüttüğüm kuğuları
babam bu yüzden döverdi gözyaşlarımı
şimdi silecek kadar uykuyu sırlarım
kirpik bir ağrıysa eğer
yanan yerlerime ellerini bırak

hiç yakıştırmazdım maviye yeşili
toprağım en çok kırılan serçe parmağıma acır
saatleri yormadım- nar kadar dağılmaya hazırdım
öyleyse yollara çık derdi tanrı
meğer ayrılık köşe başı şubat
kim öğretebilirdi ki işe
ayakkabımın bağlarını çözmekle başlayacağımı
geçti sızısı akdenizin- fesleğen hüznü çöktü

Hüseyin KORKMAZ

YARA SÖZLÜĞÜ

hafif bir esinti durağı; yumuşar kırsal ne varsa
su, köpüğüne karışmaz o yaz
efkârından çiçek yolan çocukluğu biraz,
sakin bir harf çizgisidir annesi!

yara sözlüğünde kutsanan bu ses
esmer bir derede güneşi kamaştırdı
kanadını suya uzatan ateşe,
'sön' dedi, göç zamanıdır annesi!

sarı arı yaşam belirtisidir çiçeğin
görürüz bir ses kaynar ve fokurdar
eritilmiş olmalı nice deniz ki,
çığığı zaman yırtılmasıdır annesi!

hafif bir esinti durağı; belirti git gide sertleşir
hasat yanığına bakar akran gülüşü
kurudur öpüşü, susatır yazı
nazlı bir güz selamıdır annesi!

Özenç ESEN

DIYAKOZ

kervanların düşüyle,
kara çoğulun içinden geçerek,
eteğine serildiğim şamdan,
bileğlendiğim tılsım, gözlerime değen
safir kumul, uğun uğun sancıyan tebaam!
cılız adağım elinizde,
temize çekilmiş günahlarıyla kavminin
düşünüzdeki kıvrıcık balgam

alnımda taşıdığım paslı temren,
izi binyıllık cerahatin, her savaşta
kendine yenilmenin kûfi kefareti,
vebalı vahalarında göğsümün
sağrısını okşayan münzevi mekân.

beni, karanlığın zifir ışıltılarıyla,
necef'in lal tutilerine,
nasıra'nın uğrak telaşına ulayan
içime dönüyorum.
dehlizlerine o mürşit çağrının...

ah bilmiyorsunuz!
kendini buhurlayıp duruyor,
döndükçe kabarıyor yaram.

Berker YÖRGÜÇ

İBRAHİM DE DİNLESİN

Yine vuruyor ak yerine düşman bir güneş
Bıraksalar dünyayı karşıdan karşıya geçirecek
Soluğu artıyor ciğerinden bu sesler susmaz İbrahim
Ödlek alıştırmaya yağmuru saçlarına saçlarına dolsun
Ellerinin nasırıyla yüzlerine doğru İbrahim
Sen karışmazsan bitmeyecek bu zulüm

Nasıl yaşar insan o kavga olmazsa
Hangi leke kendiyle temizlenir
Aynalarda tersinden yüzüyor bulutlar
Boydan boya arşınıyor kalbimi kinim
Küsüyorum martılar büyük gemilere koştuğunda
Bir zaman gücenir çabucak terk ederdim kendimi
Şimdi bizden beklenen bir hayır var İbrahim
Büyüyor dev yerinden kaldırılmadıkça

Mermisini hor görüyor silah mermi değil kurşun
Adım atınca yer değişir sanırdım ayla güneş
Yetmezdi yer ki kökleri yüzüne sığsın
Kırılmış artık rüya yüzün andırmıyor seni
Uyuyor musun İbrahim?

Kız kardeşinin ayağını inciten taşlar
Haklısın dağları dünyanın dişlerine benzet
Günahımız varsa geceleri inmeyelim atlarımızdan
O ter elbet yerini bulup ırmaklara karışır bir gün
Sesli oku olanları devrik günlerini ayıkla
Senin putunun gücü diğerlerini kırmaya da yeter

Bu hiçbir dağın gölgesinde boylanmayan ağacımız
Bir gün bizim için yeniden dal vermeye başlar

Abuzer GÜLPINAR

DOĞANIN UNUTTUĞU

Dağın bir aşkı temize çektim
Artık dert sayılabilir

Doğanın gözlerinde unuttuğu
Bir renkle bakıyorsun her gün

O rengin baktığı olaydım
Bin renge değişmediğim

Önce gözler kandı kahverengine
Şimdi tırnaklar bile inandı

Dertsiz başıma aşk çektim
Artık öldüm sayılabilir

İstanbul, 2 Nisan 2012

Bilal NERGİZLİ

YARATMANIN YALNIZLIĞI

ahmet oktay'a

bir sayıklama mı tarih, yoksa unutuş mu:
(kimyasını çözemediğimiz!)

zulmün rayıhası sinmiş benliğimizin tortusuna:
(mutlak bir yalnızlık gibi!)

her devinim bir yükseliştir tanrı katına:
(babel'de tamamlayamadığımız!)

öğle vakti sessiz bir çağrıdır gökyüzüne:
(kıblesi ayet-i şehvet olanın!)

rahim ve dölleme: bir yok oluştur.
(tanrı katında eksik yaratıldığımız)

Orhan EMRE

KALIR GİBİ...

güzeldir bütün devrimcilerin bıyıkları
bir şehrin tam ortasında vurulurken
kalbim: çürüyen elma misali

masada yalnızlığına terk edilen
bütün mendillerde kan lekesi

kalır gibi yaptım tüm derslerden

geçemiyorsam eğer
biraz devrim biraz da devlet sorumludur

kesilmesinden bıyıklarımın

ŞAİRİ UNUTMAMAK

Özgün ERGEN

Sözcükleri doğru çizgisinin noktaları gibi kullanıyor ve konuşurken, göz çevrelerini oynatmamaya büyük bir özen gösteriyorlar. Gizli bir ortak anlaşmayla sürdürdükleri aile bilinci bu. Bütün bu dikkat, aile birliğinin etten duvarında halk olan'ın sızmasına pay verecek bir çatlağa olanak vermeme seferberliği... Halk, konuşurken göz çevrelerini oynatandır çünkü. *Bayağılıktır*. Yüzünde bağlama çalan inşaatçı Hasan'dır. Hasan'ı bayağı gördüklerine göre, kendileri de asil birer seçkin oluveriyorlar. Kokteyllerde, imza günlerinde görmek mümkün bu yüzü...

Gerçekte kim bunlar? Tavırlarında, hareketlerinde, emeğiyle geçinen, evine elinde ekmekle giren birinden eser yok. Ter dökmeden ekmek kazanılır mı? Yüzlerinde ter de yok... Gün boyu sorumsuzca uyumak, akşama uyanıp kafeleri gezmek, alveriş yapmak dışında bir uğraşısı bulunmayan bir yaşam sunuyorlar. İncelmiş bir şiddetle, uzun hava nedir bilmeyen, bilmemekle kalmayıp burjuva saldırganlığıyla onu alaya alan, siyasetle ilgisi bulunmayıp sözüm ona kültür-sanatla ilgilenen bir azınlık bu. 1 Mayıs alanına gitmiyor ama Dink protestosuna bayılıyorlar. "Hepimiz Ermeniyiz" demekle onurlanıyor ama Uludere ardından, "Hepimiz Kürdüz" diyemiyorlar, sosyalist olamıyor ama nihilistim demekten zevk alıyorlar...

Kendilerinden biri yeni bir albüm ya da kitap mı çıkarttı? Kameralar önünde, sanat sayfalarında, kitap dergilerinde görmek mümkün o kıpırdamayan gülüşlerini. Bütün bunlara bakılırsa, şu sözde merkez ve de burjuva dergilerde görünüyor olmak edebiyatçılığın en hakiki kanıtı. Taşrada aydınca bir deneme, burjuva dergisinde iki önemsiz söz yanında ne kadar değer taşır ki, öyle değil mi? Neden böyledir peki? Acaba bütün bu lüks iktidarlığının, resmi ideolojiyle bir ortaklığı var mıdır? Bugünün şairi aydın mıdır? Bunlara yakından bakmamız gerekiyor.

Şairin aydın olma vasfının yitirdiğini öne sürmezden önce, dergileri kaplayan bir salgından söz etmek gerekiyor. Bugün, durum öyle bir hal adı ki yalnızca şiir üzerine yazmak, şiir dergisi çıkartmak, bir uzmanlık alanı gibi görülüyor. Bu noktada eleştirmen sıfatı, şiir üzerine yazma edimine yaldız serpiştirmekten öteye gitmemektedir. Gerçekte ise bu sözde uzmanlar, birer eleştirmen değil, birer zanaatkar gibi hareket etmektedirler. Ustalardan devraldıkları geleneği ve ailenin üstsoyluluğunu koruyup sürdürmek gibi yazmanın ötesinde ikincil bir görevleri daha vardır. Burjuvazi, kendi değerlerine hizmet etsin ve kendinden sonrakilere aktarsın diye, kendi sınıfı içinde doğmuş ve onu etliye sütlüye karışmadan taşıyacak gençlere el atmaktadır. Bu seçme işleminin diyalektik doğrulanışla gerçekleşmesi için de ortaya üst perdeden herhangi başlıkta bir ödül adı koymak yeterlidir. Eleme, şairler ve şiirleri düzleminde değil, gelenek ve onun ruh sahipliği düzeyindedir ve burada da artık yukarıya tırmanma değil, tepeden indirilme söz konusudur. Dahası, ödülü kimin alacağını önceden kestirmek için, jürinin kimlerden oluştuğuna bakmak yeter. Bu jüriler, egemen düşünce onları oraya oturttuğu ve çağdaşlarını geride bırakacak şair olma payesiyle onurlandırdığı için, burjuvadırlar. Devraldıkları geleneği sadakatle koruyup sürdürdükleri için statükocudurlar, yine kendilerinden birine devredecekleri için *ustad*ırlar, egemen sınıfın çıkarlarına dokunmayan sözler yazdıkları için de vasattırlar. Edebiyatta ortak kabul görme denilen şey, ilk zamanlarından beri egemen sınıfla çatışmaya girmeme sadakatinin

ödüllendirilmesidir. Şimdi ödüllendirme sırası kendilerine gelmiştir. Nesilden nesile törenle aktarılan miras, atletlerin birbirlerinin eline tutuşturdukları bayrak gibi durmadan el değiştirmektedir. Daha doğrusu burada ödül biçiminde el değiştiren şey, şiir şampiyonunun doğumundan çok önceden beri kendisini bekleyen *a priori* gelecektir. Daha önce oynanmış bir roldür bu gelecek. Oyuncu değişmiştir ama Hamlet yine Hamlet'tir. Repliklerin çağın burjuvasının sözlüğüne uyarlanması gerekir yalnızca. Çağın bu gereksinimi, her dönemde olduğu gibi şezlong keyfi yapacağı sindirimi kolay zararsız yapıtlardır. Çünkü burjuva, bireyi sorumluluktan azat edecek ürünleri sanat yapıtı olarak adlandırmaktan hoşlanmaktadır. Genç şampiyon, bu nedenle, ne denli sorumsuzsa o denli sanatçıdır. Burjuvalardan ve burjuva sanatçısı olduğunu kanıtlamak için, dilediğince at oynatmalıdır. Egemenler tarafından başı okşandığından, birincil hedefi halk için ve halktan biri olduğunu yadsımaktır. Halkınsa, ondan haberi bile olmayacaktır. Halk okumaz çünkü. Zamanı yoktur ve ikincisi, istirahat edeceği azıcık vakti de eloğlunun uydurmalarına harcayamayacaktır. Gerçekten de edebiyat gereksiz bir uydurmadır onun için, okunmazsa kaybedilecek bir şey yoktur. Halk için öncelik, bilim adamı ya da sanatçı değil, siyasetçidir. Yazar, halkın dilini bilmemektedir. Halk dilini kullanmaya kalkıştığında bile bu, bir gönül indirme biçiminde gerçekleşmektedir. Yazar, topluma göre daima üst durumundadır. Buradaki toplum, ötekidir. Sahip olduğu olanaklar bakımından, olanaklar alanının dışına itilen kesimle, yani ezilen sınıfla daima sınıfsal bir üstünlük asıldır arasında. Bu yüzden, toplumun ortak çıkarlarının ne denli seslendirirse seslendirsin, şair asla herkesin şairi olamayacaktır. Prensipite evrenselciler ama ötekini savunurken kendisini yadsıyacak bir öteki topluluğunu da kendi karşısına çıkarır ki işte o zaman basit bir ünlü olmaktan kurtulup bir aydına dönüşür. Aydın, kitlelerin takdiri kadar düşmanlığını da kazanandır çünkü.

Toplumsal meselelerin halkla iktidar arasında olup yalnız iktidarı ilgilendirdiğini, edebiyatçımsa, takındığı bilgiç edayla, çok da gerekli olmadığını düşünen bir kesimdir bu düşman kitle. Düşmanlığın odak noktası da bu, her şeyi bilen sözde bilge tavırdır. Sokakta, çarşıda, pazarda, bindiği otobüste rastlamadığı birinin kibirli bir üstünlükle karşısında duruyor olması da halkı çileden çıkartmaktadır. Çünkü biri cahil, diğeri bilgiçtir. Klasik Hacivat- Karagöz çelişkinliğidir bu ve bu oyun durmadan yinelenir. Halk, imgesini Karagöz'de bulur ve E. İnönü'nün bilge Hacivatlığı karşısında Demirel'i iktidar yapar. Zeki - Metin hayranlığımızın temelinde de yansıtılan ruhun, Karagöz - Hacivat olması vardır. Karagöz, yani Zeki ne ise, Demirel odur. Sonraları bu ikilinin de devri kapanmış, yerini tek adam, Kemal Sunal dönemi almıştır. Gerçekte Şaban, simgesini İ. Salman'da kazanan çaresiz ve savunmasız öteki Anadolu ezilmişliği karşısında, saflığı ardında açığa çıkacağı anı bekleyen ince bir intikam zekâsını barındırmasıyla halkın gönlünü kazanmaktadır. Sunal aynı zamanda, görece izole bir kesimin ezilmişliğini yansıtan Salman'dan farklı olarak, egemen çoğunluğun kişi profilini resmetmesiyle de Türk ve Sünni resmi ideolojinin prototipidir. Nihayet, halkın bu cahil ama kurnaz Anadolu'luya duyduğu sevgi, yazının başında değindiğimiz ve küstah bir bilgiçlikle onu dışlayanlara karşı yüzde kırk yedilik bir oyla yansımaktadır.

İşte tüm bunların ardından, İnşaatçı Hasan'ı ve onun telden tele geçen bağlama ezgisi gibi konuşurken çizgileri karışan yüzünü iyi anlamalıyız. Bugünün şairi şiir yazmaktadır ama aydın vasfını kaybetmiştir. Banka yayınevi kitaplarını basmaz korkusuyla editörler yazı ve şiirleri elemekte, yıllığa alınmama kaygısı aydın sorumluluğunun

PENCEREDEN İÇERİ SARKIYOR GÖLGENİZ

uçmak için biri diğerine değmeden el çırpabilmeli.

Gözlerime öyle bakmayın bayım
beni de çektiler uzayan yerlerimden
beni de ektiler düştüğüm ilk kara parçasına, büyüdüm.

Bir şehirdi, mevsim değişiyordu durmadan
müsait bir yer diye incek, camlar kırılıyordu gece yarısı.
Bu gök, bu sokak sizin; bu kapı, bu duvar *-ki annem silerek
inceltmiştir yüzünü, babam çamur attıkça körelmiştir
yaslandığı pencere-* ama takvimin
izi asmadan önce bilmeniz gerekenler var:
burada denizi heykel gözlerinden saklarız
sık yoklarız kaldırımların ağzını: tatsız
tuzsuz uyku toplarız -ya kırık döküktür ya da bilmem ne.

Sahi, ne menem şey tanışmak / yırtın pozumuzu.

*-sobalı evlerde arınırdık: güğümlerde kaynayan alın
yazısı, taslardan içimize yuvarlanan tortusu gülün
birdenbire çorap kaçığı!na erken müdahale: ucuz turnak
cilasız kadınlığımızın 'ayıp., ağaran çarşaf, pak leke;
katladığımız gemilere
dökülen denizi, yastık altında büyüttüğümüz bir kitabın-*

Suya dokunuyorum, bulanıyor
uzadıkça inceliyor göğün yokluğu.

Bukleleri sancıyan kadınların saçlarını kestiği doğrudur
makasta asılı kaldığı ağrının. Bir mevsim sunduğum kuşlara
ve kana buladığım takvime ilişen gölge oyunlarını, ansızın
kırıldığı
dokunduğum camların, avuçlarımda büyüttüğüm yara-kan-
at.

tanıştığımızıza... *dayanın bir tanem, onlar ellerim.*
Göğü getirip yasadılar bir duvarın alınına, sonra
kuşlar da öldüler.

önüne geçmektedir. İktidarı ve resmi ideolojiyi her seferinde
yadsıyan bu sözde merkez ve egemen şairler, şairce
davranıyorlar belki ama aydınca davranmıyorlar, perdenin
öte yanına geçip egemen yapıdan bir pay almak için şiir
yarışmalarında sıraya giriyorlar. Düzen partilerine karşı çıkıp
solcu olduklarını iddia ederlerken, Sivas'ı unutmadıklarını
dillendiriyorlar ama dergilerinde, ekmekten, alın terinden söz
eden şiirleri yayımlamıyorlar. Neden böyledir? Nedenini
onlar söyleyemez ama biz sorularımızla bulmaya çalışalım.
Neden gazetelerin üçüncü sayfa haberleri daima Adana,
Antep, Urfa, Aksaray, Bursa, Kocaeli, çizgisinde yaşanır?
Neden Kahraman Malatya, Bingöl yoktur da resmi
ideolojinin insan tipinin yoğun olduğu şehirlerin adı şanlıdır?
Neden Y. Kemal'den O. Kemal'e, Adana'yı anlatanlar yazar
olarak bilinir de Diyarbakır'ı, Hakkâri'yi anlatan
yazarlarımızın adı sanı duyulmaz? Neden etliye sütlüye
karışmadan yazan kesim, sanatçı olarak kabul görür de halk
ozanları kabul görmez? Yanıtı bilenlerle, bu azınlığa hep
birlikte fisıldamak, belki de fisıldayışın da ötesinde
haykırmak gerekir: Kendinize gelin bayanlar baylar, köle
efendi eskide kaldı.

EVDE KALMIŞ KIZI MAHALLENİN

suskunluk burada işe yaramaz
insanın ağzından geçer çünkü bütün ağızlar
kardeşçesine yaşamak kelimelerin yarım bırakılmadığı
hünerli bir sokağa ev olmak kim bilir!

konuşmak da konmak da insana ait
kuşlar bu yüzden susuşmayı sevmez

dilimden başlamalıyım, dilinden, dilinizden
otların ayrıklığını temizlemeye
ne de olsa Türkçe verimli bir düş kadar güzel

ağzında olur deprem herkesin, yıkılmak ağzında
üst üste yığar sözcüğü konuşamamanın mühendisleri
temelsiz anlatırlar dertlerini

herkes kendi dilinde düşünür
yabancı bir dille anlatır düşünülünü
düşmeyi becerebilenlerin kimisi

Türkçe'm, evde kalmış kızı mahallenin!

ASANSÖRDEN İNEN HAYATLAR

Her şey anne özlemiyle başladı

Bir zamanlar
Kendime koyduğum kurallar vardı
Yıktığım kurallar
Ellerimle giydirdiğim hayat
Fesleğen kokusu ve kumrular

Şimdi
Tatminsiz özlemler
Şimdi
Çaldığım cümleler
Şimdi
Özlediğim annem

Şimdi
Avuçlarımda kaybolan dünya
Şimdi
Tam göğsümde
Şimdi
Tecessüm etmiş acılar

Ve şimdi
Özgürlük hapsedilir
Bir mahkûmun ellerinde sıkışan zamana

Dergimizin değerli şairlerinden Tuncelili kardeşimiz **AHMET CEMİL**'i (Cemil Kalkan) bir trafik kazası sonucunda kaybetmenin derin üzüntüsü içindeyiz. Başımız sağ olsun. –
Akatalpa

Öztekin DÜZGÜN

GÖĞÜN GÖTÜNE ŞEMSIYE

Gördüm, sonra öldü karanlık:
şemsiyen varsa yağmurda da sigara içebilirsiniz.

Onur BAYRAKÇEKEN

BIRAK SU KENDİ AKSIN

beyoğlu'nda bir sokak burası hüseyin
dünyanın en kirli denizindesin
allah değil yaratan
fakirlik
girme o denize hüseyin

beyoğlu'nda bu sokakta balık derili kadınlar
beyaz memeleriyle kırmızı rujlarıyla meşhurlar
kazımamıştır ki kimse boyalarını
yoksa evde bakılacak bir anne
evdedo yurulacak bir piç
biri gidiyor biri geliyor dertlerin
derman yok öleceksin
pis pis gülüyor tabip hüseyin

gitme beyoğlu'nda o sokağa zulümdür
hem bilesin hiçbirinin ismi gerçek değil
görünmez kelepçelerle tutuklama onları
hepsi yalnız yatakta olmaya özgürdür
bu sevişmek değil hüseyin sevişmek değil

bekliyorlar seni
diğerlerini bekledikleri gibi
bakma cilvelerine kırptıkları gözlere
işte sigara gibi bir şey bu hüseyin
bir de alsan alınmaz satsan satılmaz bir hayat
âşık olmak bile yasak
yasak orospu yasak

beyoğlu'nda o tenhalık usandırır insanı
bütün kalabalıklar kadının ocağında ölür
senin ellerin biraz daha mı çürütsün dünyayı
gitme hüseyin her cümleliz ölü doğacak
gitme ki
belki yarın tesadüfler buluşturur sizi

belki tesadüfler hüseyin buluşturur sizi
belki yarın hem de bulut beyazı bir elbiseyle
bir sokakta göz göze
ilk seferde el ele
sonra çekersin yârin kirpiklerini yasaklara
bir cepheye girersiniz
sonra ölürseniz beraber yaşarsanız beraber

bırak su kendi aksın hüseyin
o güzel ak memeleri
bir tek yârin elleri okşasın

İstanbul, 20.12.2012

Sertaç GEREÇ

SEN-SİZ

Yalnızlığım yokluğuna karıştığı vakit
Sokaklardan el ayak çekilir
En arabesk parçalar canlanır sigaramda
Tel tel üfürülen umutsuzluklarım
Beyazlara bürünüp de sığınır pencereme

Kitabına uyduramadıkların düşer önüme
Hep bir çılglık ötemde bir yere
Meclisi toplanırken Tanrı'nın
Sessizliğimde bekleyen yine senin hecelerim
Teninden arta kalan suretleriyle

Ellerimde büyür geceler teklifsiz
Ve puslu gözlerin huzurunda
Bir nara düşer şafak sökülümüne dek çınlayan
Her harfini zapt eden karaltılar
Dilimden dökülür günün birinde sensiz

Şerif TEMURTAŞ

HAR İÇİNDE

susarsam kanar yapraklarım
heybemde katığım isyan
dövende öğüttüm derdim
harman yerisin aşk

yorgunsun hayat baştan başa
dilim yangınlarda

kaçmak ister rüzgârın sesine
oraya yaprak hışırtilarına
yorulursun....

sızımlı alır mı toprak
dermanım ol
canımdan can düşer

testide can suyum (mu) var
oyyy çektiğim...
ağustos böceklerinin çektiği derdim

bu kent alazlar içinde
kaçsam sulara
kırık bir yanım

gidersem dönmem bu kente
çocukluğum ağlar dambaşa

kovanlar balsız bu yaz
kış zorlu geçecek
gel gidelim köye oğul

çığı düşse bedenime
harlayacak düşlerim

Ağustos 2012

Halim ÇİFTÇİ

LİMAN GECESİ

Attilâ İlhan'ın anısına saygıyla

Duymuyorsun ... cinayet gecesine
bir gemi kalkıyor
ıslak direkleri iyice yorgun
derin karanlık haydut bir limanda
sessizce haykırarak
bağırıyor ... görmüyorsun

Durmuyorsun ... ışıldayan bıçağın
soluğunda umut koşuyor
yumulu avuçlarında gözlerin
yüzün lacivert soğuk sis yağmurunda
yenik beklemenin
üstünlüğü ... üşümüyorsun.

Sormuyorsun ... gümüş kanatlarda
geçmişin süzülüyor
martı sürüsü gülümsemelerin
sevda salkım saçak ürperen bulutlarda
yanlış bir yerde
ne kadar da doğrular ... korkmuyorsun

Bilmiyorsun ... gidebileceğimiz
neresi duruyor
yalnızlığa ayaklarımız tutuklu
tetik düşüyor kurşunumuz son çığlığında
bu cinayeti seninle
birlikte işliyoruz ... anlamıyorsun

Seçil AVCI

İLÂN

Yosunlu duvarlarda erittim parmak izimi
Tırnaklarıma nilüfer çiçekleri sür
Süsle beni
Sokağa çıkacağım
Ağır çantaları otobüs duraklarına bırakıp
Topuklu ayakkabılarıma bineceğim
Yağmurla akıncaya dek
Makyajımı silmeyeceğim
Yatağın ucundaki yokluğun gibi kırmızı
Kıpkırmızı elbiseler giyeceğim
Yalanlara güleceğim
Dışlerimdeki kırık saatler dökülecek
Mecbur kalınların her köşesine
Şarap döküp ateşe vereceğim
Süsle beni
Göğsünü suya değdiren kuşlar gibi
Serinlik sür dudaklarıma
Çocuklar da sevsin hatta beni
Şeker gibi boncuklar tak burkulmalarına
Yorulunca ağla bağıra bağıra
Ormanlı dağların rutubet kokusu dağılsın havaya
Sırtımdan öp beni
Kırık topuklarımla izle
Yangında ilk kurtar

Nihan İŞIKER

KALP ÇIKMAZI

üfürüyor günahlar
-bir kalp saat yönü tersine-
çıplak
eğreti
hain
iki hece
hangi dinin koyu tonlu yazgısı
ihtiras
yorgun gecelerin tortusu
sevap
günaha yenik hazine
sadakat
yiten küpenin teki

Ali TAŞ

ZAMİR DİZİNİ

ben nerdeyim sen neredesin o kim hangisi sen
siz nerden öteki kim benlerim öylesine ben

kim
kime
ne
neye

neci

hepsidir şu

sizindir oralar oralardan birinedir
şeyedir o'su

bazımız hiçbiri
buncadır
senle sen
benle ben
kimle kim
nesidir onun

senidir

Ejder DEMİR

HAYVANLAR ÂLEMİ

herkes köpek sever
herkes köpek sever
ben seni

kedi herkesi tırmalar
sen beni

insanoğlu çiğ süt emmiş

İSPİRTO

beni çok üzdünüz.

karanlık odalardan geçtim, soğuk mağaralardan
gençtim göz çukurlarınızdan kollarınızdan ve
dudaklarınızdan
akmakta olan kana yaslanarak duymalısınız
yalnızlığa verilen tekmili:
hey bebeğiniz düşmektedir salıncaklara karşı!
ona yaklaşın, ona bakın, ona sarılın;
onun kanlı gövdesine tırmanın, su tabancalarıyla
lunaparklar da beyninden vurulabilir!
kaş bu açılabilir, apandisit bu patlayabilir
ispirto bu tadılabilir..
göğüslerine al beni, öldüreceğim kendimi
öldüreceğim kendimi, ameliyat başarısız geçti,
cerrah odasına çekildi
sevgiliniz banklara küsmektedir
açım göğsünüzdeki her yanlış deliği
oraya dokunun, oraya atlayın; anason
kokmaktadır haziran akşamlarında mayıs
kırlara koşun, fotoğraflarla çoğalın, fotoğraflarla
dağılın.
kolumdaki enjektörleri bana bırakın
kolumdaki serumları doğaya salın
okullar da bacağınızdan vurulabilir
kemik bu parçalanabilir, beyin bu dağılabilir
ispirto bu tadılabilir; tadılabilir yazıyla
Genç,
denizle
Sığ
çağın ehliyeti bu,
herkesin kaldırımı ve cinneti kendine!
yüzyıl hesapları, junk heyecanları, içki şişelerinde
rövaşatalar, coşkulu masalar, marşlar
kimsesizliğe atılan uçan tekmeler
orospu tezahüratları
herkes kendisiyle ölsün pankartları
kimse bizi şahit yazdırmasın
aforizmaları
öpme beni öp!
oraya bakma bana bak!
gökyüzüne sorsan polis çağıracak
devleti öpme
beni öp!
göğüslerine al beni, öldüreceğim kendimi
öldüreceğim kendimi, arama beni
hastane bahçesinde, gıcırıtlı sedyelerde
karyola demirlerinde, sandalyelerde, pencerelerde
ben morga âşık tek hastayım inşaat tepelerinde
ilikle gömleğimi, kilitle kapıyı üzerime
kilitle gözlerimi:
yakınlardaki gölge ağaç vermiyor.
evine dön

İNSAN SİLGİSİ

bu unutulmuş insan yarası kıyı
tuz uykusuna dalınca
yağmur rengi akşamüstü
ölüm lehçesiyle konuşur
yanlış harf bedenim
bir gün ansızın silinir

insan silgisinin başladığı yerde
yalanlıyor zaman canlıyı
marşını bilmediğim hayat
zül korosuna çağırıyor beni
pek süslü başlıklar atacağım
bozguna uğrayan orta yaşına
özgürlük bildiğim sevimler
mapushanesi çocuklarıma

buz kütleleri miyim eririm
sözcüklerin ısısında
gecede duygularımın yankısı
bir ayrılığın on yıl ettiğini görmek
yaşanmışlığın en lanet olanı
solmuş rengi uykularımda
aynadan geçirdiğim dilsiz şarkılar
anıların kardan adamı
fotoğraflarda kalan evrelerim

çok uzun sandığım ömür
kelebek ömrü kadarmış oysa
bakışlarıma örttüğü örtü yırtık
sesimin çerçevesi kırık
tutabilsem düşünceleri
değmeden günahlara
gövdem dört farklı ayna
kıra kıra biri diğerini
olur görünmez uçurtma

sil omuzlarından hızar tozlarını
sil suratından tren raylarını
kontrolden çık, durağa dal
yeryüzüne bakma bana bak!
yeri öpme, beni öp!
göğüslerine al beni, öldüreceğim kendimi
öldüreceğim kendimi
yangın çıkışları rektum kokuyor
otopark duvarlarında sidikle yazıyor:
mürekkeple tadılmıyor, İspirtonun tarihi
göğüslerine al beni
göğüslerine al beni
öldüreceğim kendimi.

HALİM YAZICI'DA
“ARTVIN'İN BORÇKA'SI”

İbrahim OLUKLU

artvin'inborçka'sı

*bana artvinborçka'yı bir arkadaş sevdirdi
ben hiç karadeniz güneşini görmedim geceleri*

*hele doğu karadeniz'in sarp kayalıklarından
sarkarak batan ılık ürpertisini hiç*

*ama ağlıyorum işte bir türküsünde
silahların sevgilerin kaynarçası*

*damarlarıyla türküsünde geleceğin
o deli dolu artvin'inborçka'sına*

*bir arkadaş ki doktordur
elleri sensiz ve usuldur*

*sağlık ocağında ılık bir ışığın
yamacındadır bir serçe soluğuyla*

*nefes alıp veren yüreğini
karadeniz'in yeşilinden*

*ikisini birbirinden
ayıramazsınız*

*o kadar serin hafif
elif eliftir avuçları*

*sanki bir ceylan sekiyordur
tüfeğinden avcının*

*bana artvin'inborçka'sını bir arkadaş sevdirdi
ben hiç artvinborçka'ya gitmedim
belki de hiç gitmeyeceğim*

...
ya da yarın bir pusuda. ⁽¹⁾

Halim Yazıcı, sözün gerçekliğini söze dayandırmayan, sözün anlamlılığını söze aramayan bir estetik kavrayışla yazıyor. Dünyaya ait olmanın bulandırılmasını engelliyor; kendi hâlini de dünya hâllerinden biri olarak seçikleştiriyor bu yazış tarzıyla.

Halim Yazıcı, “arkadaş/arkadaşlık” içerikleri üzerinden giderek boyutlandırıyor şiiri; kısa-uzun dizeler kurarak, alışılmamış bağdaştırmalar yaparak bir farklılaşma yaratıyor; ama orada durmuyor, farklılaşmayı burada aramıyor; bunları malzeme estetiği bilinciyle yapı düzeyine çıkarıyor. Çıkarıldığı bu yerde de yolculuğunu anlatıcının içine doğru değil, içindekileri hep gözeterek, dışına doğru sürdürüyor. İçindekiler “arkadaş/arkadaşlık”... Artvin'e, Borçka'ya, Karadeniz'e, Doğu Karadeniz'e; doğanın, toprağın insan eliyle yapılmış bölümlenmelerine, insan diliyle adlandırılmış bölümlerine doğru seyreden bir yolculuk ondaki.

Göksel DİNLER

GİTTİKÇE BÜYÜYOR !

beni bu gece,
trabzanlarına sıkıştığım
senden al!
üzerime olmayan bu koyu kilidin şifresini,
lisanımda bulamıyorum.

bil!
ederinden çok düşük fiyata,
bana sattığın bu yaraya
küçük geliyorum.

şehrin muhtelif yerlerine
yüzünü giydirim.
yamaladığım ankara,
bıraktığın gibi kalsın.

ah!
yüzün,
nouvelle vague'den
in a manner of speaking'i
biliyor.

ama
bana çektiğin bu giden adam portresi
gittikçe b ü y ü y o r .

sağ eline az mı geldi sol elim!
bu riyanın tabirini yapamıyorum.

neden bana böyle doku'ndun.
bu kadarını işleyebilecek yerim yok.

şimdi!
üstüme yapışan kışı temizleyip,
güneşi öpmeye gidiyorum.

avazım çıktığı kadar vazgeçiyorum senden!

Sentakstik tutarlılık, semantik bir tutarlılıkla sürdürülüyor. Malzemeyi, dünyanın ve insanın hâlleri dair bir şey söylemeye araç kılıyor.

Bir arkadaş: Sizin de bir arkadaşınız olmuştur. Arkadaşınızın bir işi, yaşı, memleketi vardır. Onun anlattıkları sizde yaşayıp gidiyordur, kim bilir... Siz anlatsanız başka bir öykü çıkar ortaya.

Bir arkadaşlık: Siz de arkadaşlıklar kurmuşsunuzdur. Köyde, kasabada, ilçede, ilde veya başka bir yerde. Bizimle olan bir şeydir arkadaşlık. “elleri sensiz ve usul”, “ya da yarın bir pusuda.” diye düşündüren bir “arkadaş/arkadaşlık” sizinki de.

“Arkadaş/arkadaşlık” üzerine daha çok söz edilebilir buradan, bu şiirden başlanarak. İşte Halim Yazıcı'nın estetiği bu. Size bir şeyler katan, bir şeyler söyleyen; sentastik tutarlıkta, ondan öte; dünyaya dair, yaşadığımız uzaya dair bilgi de veren, söz söyleyen bir estetik...

(1) Halim YAZICI, *O Güzel Narin Gelin*, Boyoz Kitap, 2011, s. 48

KIYAMET

Malta eriği aralıkta çiçek açıyor
Güneş varsa arılar geliyor
Kıyıda özellikle adalarda kır çiçekleri
Çocukluğumun
mevsimleri anlatan hayat bilgisi kitaplarını
Geriye dönüp değiştirmem lazım
Yoksa ben büyümeyeceğim
Geçmişte bir çocuk olarak kalacağım

26 Aralık 2012

ARİTMETİK

Dolandırıcılar her yolu deniyor
Ama tek anahtarları var kalbimizin saflığı
Melek rolü oynayan şeytanlar
Kalbimizi elinde tutan cerrahlar gibi

Aşka benziyor bu oyun
Aşkta herkes melek
Ama bir kez şeytan katıldı mı oyuna
Kendine benzetiyor bütün sadıkları

Dolandırıcılık ve aldatma
Tanrının aritmetiğinde boş bırakılan satırlar

8 Aralık 2012

GECELEYİN GÖKKUŞAĞI

adım neydi unuttum. köşeden dönünce miydi dünya
sandığım yer? bir tekme savurdum köprünün bacağına,
devirdim üstüne çıktığım tabureyi, cehennemde en
güzelinden bir yer ayarladım kendime.

çok mu yanlış sevdim seni? en azından, elimin bir parçası
da mı girmedi rüyana? hiç mi aynı yerlerini çizmedik bir
kitabın? koparılmış bir sayfa gibi düştüm hayattan.
sırtından attı beni tersinden bindiğim atlar.

evim sanmıştım rüzgârın gövdene değerken çıkardığı sesi.
geceleyin gökkuşağı çıkaran bakışını, ellerinin kadifeden
kaldırdığı havı, çalgıların ağzında bıraktığı yaraları.
peşine takıldığım huzursuz bir bıçakla, yanardağ
desenleri çizmiştim dokunmadığın yerlerime.

yanımda işte! tentürdiyot kokulu sabah, iltihap kokulu
tütsü. kaçınıcı türkü bu başlar başlamaz unuttuğum?
kanatları neden eriyor meleklerin suya yaklaştıkça? kim
sürtünüyor göçmekten yorulan hafızama? belki de
bundandır kucağымda büyüyen kaktüs. aklıma dadanan
şarmpol, dişimi çatlatan meyve, ağzıma dökülen ateş
tozu bundandır.

şimdi her pencereden bir heyelan, her sahneden yıkık
kentler. neden olmasın? mesela *zehirli sarmaşık*, *vahşi
orkide*, yangın suyu.
ya da en nihayetinde 'fucking in the rain'.

çok mu yanlış sevdim seni? duymadın mı sana yazarken
kaynağına dökülen nehri? hiç mi aralanmadı dudakların
gövdemdeki çatlakları görünce?

bütün ağaçlarını kovan bir ormanım ben. deliğinden çıktı
yılan, sen kahır sütünü göğsüme dökünce.

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Yayın Danışmanları	: İhsan Üren, Gültekin Emre, Serdar Ünver, Yalçın Oğuz.	Posta Çeki ya da Banka hesabı	: Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Garanti Bankası Mudanya şubesi (1050) Hesap No: 6989317 IBAN: TR 35 0006 2001 0500 0006 9893 17
Yayın Adresi	: İncirdibi Sok. Baysan Sitesi No 6 C Blok D. 7 Güzelyalı – BURSA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer – BURSA)		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayım. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağlı oldukları telifler, İhsan Üren'in ve başka bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

